

גיליון 47

מרץ 2019 • אדר ב' ה'תשע"ט

מוֹטָיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

נבוכוכותי...

עדנה אפק
אורית גולדמן
איריס כליף
חיים ספטי
אדית קובנסקי
תמי קויפמן
שירה קורונה
חניתה רוזן
לאון ריסקין
דניה שפירא

גיליון 47 מתחיל...

אין אדם שזה לא קרה לו: מתכוונים למשהו אחד, ויוצא אחר. נחשפים למצב שלא היינו צריכים להיחשף אליו. מישהו רואה או שומע את מה שלא רצינו.

בגיליון זה תוכלו לקרוא שירים וסיפורים על הרגעים המביכים האלה ועל ההתמודדות עם תחושת המבוכה שלפעמים נשאר בתוכנו ולפעמים משנה אותנו - סוגרת אותנו או אולי דווקא עשויה להצמיח אותנו הלאה.

קריאה מהנה,
אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

את הגיליון נפתח הפעם עם שירו של הודי ארגוב "עירום ועריה":

	לְפַתַּע
	הַשְּׁלֵתִי אֶת עָלַי
	מֵעָלַי.
וְאֲנִי בְּלִי	
כְּלוּם	
עִירִם וְעָרְיָה	כָּל עֲנָפִי
כְּבִיּוֹם הַשָּׁשִׁי	הָיוּ גְלוּיִים לְכָל.
לְבְּרִיאָה.	
	מִסְבִּיבִי
וּבִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי	לְכָלֵב הָאָבִיב
אָשׁוּב לְמִלְאֲכַת	בְּתַפְאֲרַת עֲלוֹת
הַפְּרִיָּה.	תְּגִיגִית.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

תרגיל בחוג דרמה

עמדנו שְׁתִּים. לְחוד
מול קהל יורקי עֵינִים
המורה נתן את האות
חמש דקות
לתחרות ענֵן.

לְידי נערת פְּשֻׁרוֹנוֹת
רוקדת דת שְׁרָה כֵּה
בְּמַרְחָק מִמְּנָה עֲמִדָּתִי
בְּרִנְטֹגֵן. עֲמִדָּתִי
בְּאוֹלְטֵרָה בְּלִי סְאוֹנְד,
עֵינֵי נְלַחְצוֹת
אֶל עֲגוּלִים שְׁחֹרִים –
חֹרֵי צְפִיָּה
שֶׁל עֲשָׁרוֹת שָׁנִים.
חול עורי הִתְנַפֵּץ לְרִסִּים
וְלֹא יִסְפָּתִי.

קלף
זמן

זֶה מְסַפֵּיק, הוּא אָמַר
מִמְּשָׁכָה אֶת הָעֵנָן?

הסובארו הישנה עשתה רוורס בניסיון להיכנס לחניה הפנויה היחידה שנשארה בחניון של הסופרמרקט. היא עצרה בחריקת בלמים כשגילתה שגם וולוו חבוטה מנסה להשתחל ברוורס לאותה החניה. נשמעו צפירות לא נעימות משתי המכוניות. אף אחד מהנהגים לא התכוון לוותר. כשהבינו שזה לא יפתר בצפירות נאלצו לצאת כל אחד ממכוניתו. מהסובארו יצא באטיות אדם מבוגר בשלייקס אדומים. מהוולוו יצא תוך כדי גידופים אדם מבוגר לא פחות בכובע קסקט שחור.

“אולי אדוני יואיל בטובו לזוז כדי שאוכל לחנות? הגעתי לכאן ראשון.” אמר השלייקס.
 “אדוני לא מוכן לזוז. אני הייתי פה קודם, פשוט הרוורס אצלי לא עובד טוב ולקח לי זמן להעביר הילוך.” הקסקט התקרב ליריב שלו.
 “אדוני בטח קצת מבולבל, אבל אני יותר מבוגר ממנו ומתוך כבוד, אבקש ממך לוותר לי.”
 “אה, כן? אילו אדוני היה צב, הייתי סופר לו את המשבצות על הגב, אבל לי נראה שאנחנו בערך באותו הגיל!”
 “אבל אני נורא ממהר, הנכד שלי מסיים גן טיפולי בעוד חצי שעה ואני חייב לאסוף אותו ולקנות לו שוקו.”
 “אהה, כן? ולי בעוד שעה יש תור לרופא שאני מחכה לו כבר חצי שנה ואני חייב קוטג' כדי להתפנות לפני כן.”
 “תקשיב לי, ראש קרחת, תחזור לוולוו טרנטע שלך, ותחפש מקום אחר!”
 “טרנטע?! הוולוו שלי?! הסובארו שלך מחזיקה על איזולירבנד. חוץ מזה, עדיף קרחת מאשר כמה זנבות של עכברושים על הראש.”
 “אני הייתי בחמש מלחמות, פושטק שכמוך! יש לי ארון שלם של צל"שים. אם לא תזיז את ערמת הברגים שלך מפה, אכה בך בראש במקל שלי!”
 “עכבר שוחות שכמוך! אני הייתי טייס קרב, ואתה ובני מינך הייתם כמו ג'וקים קטנים בשבילי. פנה לי מיד את הדרך!”
 “לעולם לא!”

פולקסוואגן חומה התקרבה למקום המריבה. בפנים ישב בחור צעיר. “סליחה? אתם יכולים לזוז? אני רוצה לחנות פה.”
 “חוצפן זב חוטם! אתה לא רואה שאנחנו רבים? וגם חונים?”
 “כן. אל תתערב בעניינים של מבוגרים ממך. הסתלק!”

הבחור הצעיר לא ענה. הפולקסוואגן נסעה. שני הזקנים השתתקו. ההפרעה הקטנה קטעה את מחשבות הזעם שלהם.

“אהה... אה! אני לא זז עד שאני לא חונה כאן!”

“אתה באמת בקושי זז... על גופתי המתה אתה חונה!”

“לפי הריח שלך, היא כבר מתה. אז תסלק את האוטו או שתכף אדרוס אותך!”

“אהה, כן? הלוואי שייכנסו לך קש לעין ושבב לאוזן, ושלא תדע מה להוציא קודם!”

“מה?! הלוואי שכל שיניך הרקובות ינשרו ורק אחת תישאר, לכאב השיניים!”

“חוצפן! אני מאחל לך שתהיה כמו מנורה! תלוי מהתקרה ביום, בוער בלילה ושתישרף בבוקר!”

השלייקס הניף את המקל באטיות כדי להכות ביריבו, והקסקט אגרף את ידיו.

בדיוק ברגע זה נשמעה צפירת יום הזיכרון.

המקל ירד באטיות וגם האגרופים. שני הזקנים התיישרו ככל שפיקות הברכיים וחוליות הגב אפשרו להם להתיישר, והשפילו את מבטם. שאר האנשים בחניון קפאו במקום כמו בפלאש מוב. בזמן שהצפירה הדהדה באוזני כולם הרים השלייקס את ראשו כדי להסתכל סביב וגילה שליד מקום החניה שהם רבים עליו, מוצב תמרור של חניית נכים. הוא הסמיק מיד וקילל את טיפשותו בלחש.

גם הקסקט הרים את ראשו וראה מולו את הפולקסוואגן החומה עם הבחור שרצה את מקום החניה שלהם. דלת הפולקסוואגן נפתחה. תחילה הופיעו זוג קביים. אחריהם הופיע הבחור הצעיר שנשען עליהם. הוא היה קטוע רגליים וכשהתיישר מבטו פגש את מבטו של בעל הקסקט. הזקן קיווה שייפתח בור באספלט של החניון ויבלע את הוולוו אתו. ורצוי לפני שהצפירה תיגמר. במחשבה שנייה, הוא קיווה שגם הסובארו תיבלע באדמה עם האלטער קקר הזה והשלייקס האדומים שלו.

מחלקה סגורה

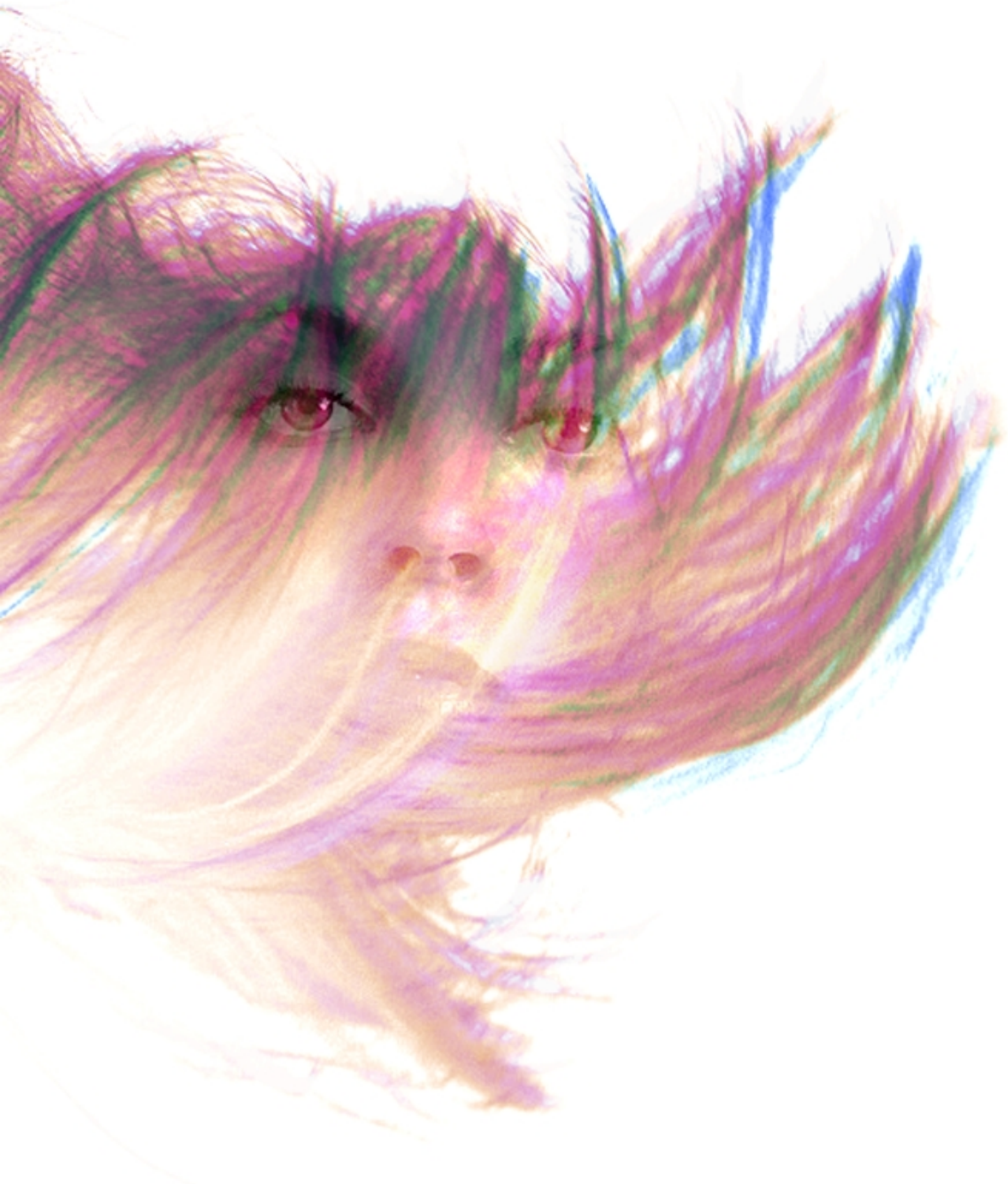
לפעמים אני מסתפקת בכם
מתוך המחלקה הסגורה שלי.

בפנים מצלמים מחזה
וחיי מקבלים עוות בלתי נסלח.
קולות מציעים לי תפקיד בטרגדיה
שסופה ידוע מראש.

הפתוי חלקי ואני מהססת.

במחלקה הסגורה שלי אתם מבקרים,
באים לראות.

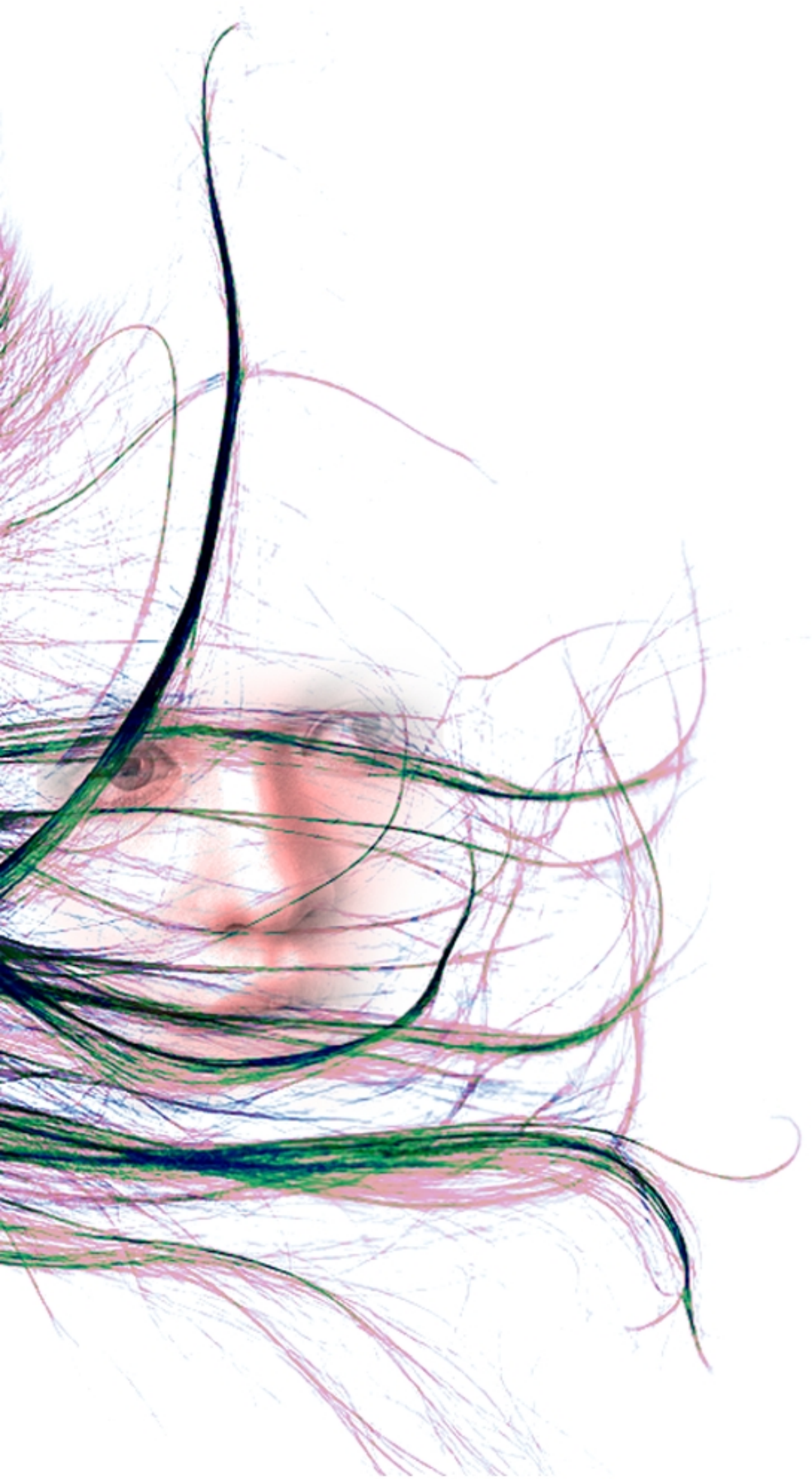
המבטים שלכם מכווצים אותי
ובלתי נראית אני נעה ביניכם
לא ממש יודעת מה אתם רואים,
אבל דואגת שלא לחצות את דלת
הברזל הכבדה שמסמנת את
גבולות המחלקה.

אני שומעת את קולות הלילה

אני שומעת את קולות הלילה
תוהה בחשכה
נבוכה ברגע שאיננו פוסק
אוחזת מלה במלה
מתאמצת לשיר
שכורה
פרועה
רוטטת באהבה
נקשה
מתכנסת בי
בגמגום הכי ערירי.

הוא אמר לי:
כתבי שיר ארוטי
אל תגזימי בתאורי איברים
או בכטויי זמה מגנה
הנמיכי את קול הגניחות לכדי לחישות
וכבי את האור הגדול
למען לא יחשף סמק התאנה
כפי את ערוות המילים במעטה מטשטש
פן יחשבו שכתבת אותנו.

הייתי חייבת להבין איך זה עובד.
שמעתי על זה סיפורים, בעיקר התלחשויות. אפילו ראיתי סימנים שאי אפשר להתעלם מהם,
בשירותים.
לא ידעתי עם מי לדבר. זה היה פסגת הפחד.
הייתי אז בכיתה ה', ועולמות חדשים נגלו לפניי. חיפשתי מישהו שיספק תשובות אמינות
ומדויקות,
והוא היה מספיק טוב, אולי כי הקפיד לדבוק בעובדות, באמת.
באחד מימי שישי אחר הצהריים הוא הציע שאצטרף אליו לקטוף פטריות בהרי ירושלים,
"הנגררת" הוא קרא לי. לעולם לא מסתכלת לכיוון הנכון, מפספסת כרונית, שמדדה מאחור;
בכל זאת הזמין אותי באופן קבוע, כנראה בשביל החברה.
ואני תמיד נעתרתי לבקשותיו, גוררת רגליים בין הגבעות בסופי השבוע של ימות החורף. כל
חורף.

באותו היום החלטתי שגם אני צריכה להרוויח משהו מהעסקה הזאת. התעטפתי במעיל
גדול ויצאתי אחריו. הוא כבר היה עשרה צעדים קדימה וירד בזריזות למכונת הקפואה.
כשהגענו לאזור הסטף צעק עליי שאפסיק לחלום, ומיהר לצאת מהאוטו ובידיו שתי שקיות
זבל ושני סכינים עטופים בעיתון.

בעיצומם של החיפושים צעקתי לו: "אבא, חכה רגע, אני רוצה לשאול אותך משהו."
"מה?" הוא אפילו לא הסתובב אליי והמשיך בריצת הדילוג שלו.
"תשמע, לא ויתרתי, "לפני יומיים ראיתי דם בשירותים בבית הספר. שמעת על משהו
שנקרא מחזור או וסת?"
הוא נעצר בבת אחת וחיכה שאני אצמצם פערים. מתנשמת התקרבותי אליו. נדמה לי שהוא
הסמיק.

"תראי, בטח ששמעתי על זה, " ירה את המילים לאוויר ההרים הצונן.
"אה, זה באמת קיים, " הגבתי באכזבה. קיוויתי שמדובר היה בהמצאה של אחת הבנות.
"עדיף שתדברי על זה עם אימא, " ניסה לנפנף אותי.
"אבל אני כבר מדברת איתך ואימא בטח תנפח את הסיפור."
"בסדר... הוא לא נלחם. "מה את רוצה לדעת?!"
"הכול!" ענית.

"תראי, זאת תופעה נשית, " השתדל להסתכל בעיניי. "אני יכול להגיד לך שזה יכול לקרות
בסביבות הגיל שלך אבל גם מאוחר יותר. אצל אימא ואצל ורד זה היה בסביבות גיל
חמש-עשרה, " שתק לרגע.
"זה יקרה לי רק בכיתה י'?"
"נראה לי."

"ומה קורה אז?"
 "יורד דם, " השיב בענייניות.
 "המון?" הגבתי בזעזוע.
 "אני לא בדיוק יודע. אבל יש תחושות וטמפונים, אימא יכולה להראות לך."
 "וכמה זמן ייקח עד שזה יעבור?"
 "שלושה—ארבעה ימים. כדאי שתשאלי את אימא, " ניסה להדוף אותי שוב לעברה.
 "וזה הכול?" סיכמתי.
 "כן. נראה לי, " חתם.
 אבן נגולה מעל לבי. זה נשמע כמו אירוע גדול, אבל יש זמן עד שיקרה.
 שנייה אחר כך הוא כבר חזר לרטון עליי: "תרימי את הראש, את שוב מפספסת אורניות."
 כשהגעתי לבית הספר ביום ראשון אחרי השיחה רציתי להשוויץ בידע החדש.
 "זה מפחיד אבל יעבור מהר יחסית. שלושה ימים. ויש עוד זמן, " שיתפתי את יעל החברה
 הכי טובה שלי, שעיקמה את הפרצוף ושאלה: "מי סיפר לך את זה?"
 "אבא שלי, " עניתי בתמימות.
 "את צוחקת?! " שאגה עליי, "את דיברת עם אבא שלך על המחזור? אלוהים, כמה שאת
 סתומה!"
 "אני לא מבינה מה הבעיה?" התנצלתי.
 "זה לא עניין לבנים!" פסקה.
 "למה בכלל עושים רעש מאירוע חד־פעמי, גם אם הוא מלא דם?"
 "חד־פעמי?! " נדרכה יעל החדה, "את הבנת מאבא שלך שזה קורה פעם אחת ודי?"
 "כן, פעם אחת במשך שלושה או ארבעה ימים. לא נעים, לא נורא."
 "ואו, אז אני לא יודעת מי יותר דפוק, אבא שלך או את. זה קורה פעם בחודש כמעט כל
 החיים, עד שנהיה מבוגרות, ממש, כשלא נוכל ללדת יותר."
 "את ממציאה את הכול, נכון?" זלגו לי דמעות.
 בסוף השבוע ההוא הייתי שקועה בצער גדול. באופן מפתיע אבא שלי ויתר לי על סיבוב
 הפטריות השבועי. חשבתי שזו הייתה הדרך שלו לבקש ממני סליחה. רציתי להאמין שלא
 התרשל בכך שלא סיפר לי את כל האמת.
 סלחתי לו.
 זאת הייתה גם הפעם הראשונה שלו.

בתל־אביב הגדולה
ברחבת מדרכה במפגש רחובות סואנים
הזמרת הידועה מקבצת שנים־עשר עוברי ארח או חמשה־עשר
מקצתם יושבים ננוחים על הדומים, על כסאות
מקצתם עומדים יציבים, אינם ממשיכים הלאה, בחצי גרן סביבה.
בחן ובחיוך שאינו פוסק
שרה מנגנת משמיעה מנגינות ממכשיר אלקטרוני
שתי נשים אתיופיות מחיכות מחוללות בתוך חצי הגרן דקות ארכות,
וחוזרות לעמד סביבה
בסופי השירים מוחאים לה כפים
והיא מחיכת מאשרת, ומודה
כאז בימים ההם שבהם הריעו לה מאות ואלפים
ששלומו במיטב כספם לקנות כרטיסים לראותה
אך אינה קמה להשתחוות
המטבעות והשטרות שמניחים לפניה עוברי ארח נבוכים, נחמצילב
רומזים לה שזה יהיה קצת מגזם

היא מבינה

וגם אנחנו.

אֱלֹהִים

בְּפָנַי הַסּוּמְקוֹת לְמָאוֹר הַלַּיִל דְּמַעְתִּי הַמְּפֹלֶלֶת
זֶהְבָּה בְּקֶדֶשׁ בְּרִיתְךָ נִשְׁקַפֶּת לְבַר הַחַיִּים
וְהַשֶּׁמֶשׁ קוֹלַחַת עֶרְפוּלִי
צוֹלֶלֶת לְרוּחַ שְׁתִּיקוֹתִי
בְּדַמָּה.

אֲנִי הַפּוֹסֵעַת רְקִיעֵי כְּלֻמָּתִי
מְרַצֶּדֶת נְשִׁימָתִי בֵּין טְפִיפוֹתֶיךָ
וְהַחֹל מְפוֹרָר
טוֹנָה מְאוֹת לְבָלְבוּלִי הַמִּיחַל
בֵּין תְּדַהֵר הָאֵהָבָה
וּבְכַפְתָּן שְׁעָרֵי

גּוֹפֵי הַמְּבוֹשֶׁשׁ פּוֹרֵץ מְמַטִּירֵי אֲדָמָתִי לְשֶׁטֶף בְּרִיקֶיךָ
הַמְּשִׁיטִים נְדָרִים בְּחֶרֶף לְבִי
הַגּוֹמֵעַ קִיּוֹם בְּמַרְעָה נְחֻלֶיךָ

וּבַחֲלוֹן הַבֶּקֶר לוֹטֵשׁ הַלֵּילָה
מְשִׁיט חֲלוּמֵי לְמִימֵי הַיָּרֵחַ

אֵלֵי

רְטֹבָה נֶעֱטָפֶת בְּשָׁרְשֵׁי שָׁמַיִם כּוֹרַעַת לְרִזֵּי הַלְתָּךְ
שְׁבוּעָתִי

וּבְמַבּוּל שְׁדוּתֶיךָ תִּפְלָתִי הַמְּרַקֶּדֶת עוֹלָם
לְצִלְלֵיךָ הַנְּדָמִים
הַזּוֹלְגִים חַיִּי בְּזִיווֹן יְמֶיךָ

וְהַשֶּׁקֶט מְכֻלָּה עֶרְפוּלִי
צוֹפָה לְנֹהַר הַמְּדַבֵּר עֲמָעוֹם נְשִׁימָתִי
בֵּין רוּחַ שְׁתִּיקוֹתֶיךָ.

אל תעמדי על קוצו של יו"ד

בת כמה את ילדונת?
נדאי אינך טפשונית
אז למה להזיל דמעות
על כל מלה נאות?
נכון שזה דוקר,
ולפעמים כבד אי-אפשר יותר,
אך כבד למדו אותנו את המציאות לראות-
אל תקחי ללב, ותרחקנה הצרות.
למשל, אל תעמדי על קוצו של יו"ד-
את זה יודע כל הדיוט.
אמצי את שפת-הרחוב, את יודעת,
ואמרי את כל אשר יעלה על הדעת.
פשוט צאי מן הקפסה, ושברי כל קיר;
את יכולה לשחק עם המלים, לצייר אותן וגם לשיר.
כל דבר הוא נאות –
העיקר שיגרם לך הנאות.
ואם כל אלה לא הועילו,
תמיד תוכלי לומר: "זה לא קרה; זה רק כאלו."

כשהגיעה לניו-יורק בשליחות ממשלתית, בשנות השישים המאוחרות, הוזמנה לארוחת צהריים בבית אחת מעשירות העיר.

זו הייתה לה הפעם הראשונה שבה יצאה מגבולות הארץ, היא הייתה נרגשת מאוד. הדירה שבה התקיימה הארוחה הייתה מפוארת ביותר, משרתת עטורה סינר צחור ושביס לבן בוהק קיבלה את פניה ואת פני הנשים האחרות, נשות נציגים ממדינות שונות שאף הן השתתפו בארוחה.

היא הייתה נבוכה מאוד וחשה מגושמת הן משום הריונה המתקדם (אז דמי מור עדיין לא חשפה בטן הרה לפני המצלמות) הן משום שחשה לבושה שלא בהתאם. תחילה הוגשו המשקאות ואחר כך הוזמנו כל הנשים לחדר האוכל. אותה הושיבו כמעט בראש השולחן ליד כיסא תינוק, שעדיין היה ריק.

המארחת, אישה מטופחת כבת שישים פלוס, צלצלה בפעמון זכוכית קטן, וכשבאה המשרתת אמרה לה: "הביאי אותו".

היא הייתה משוכנעת שהמדובר בתינוק וכבר בנתה תסריט שזה תינוק שנתייתם מהוריו וגדל בבית סבתו העשירה.

המשרתת שבה, נושאת בזרועותיה כלב "כיס" לבוש בבגד סקוטי.

המארחת צקצקה בלשונה, הושיבה אותו בכיסא התינוק ואמרה: "הוא היה היום לכבודכן, במספרה, ועשו לו מניקור ושמו לו גם לק".

היא הייתה נבוכה כל כך, שהרי לא עשתה את ציפורניה ומעולם לא משחה אותן בלק. כה נבוכה הייתה עד שהתקשתה לאכול שמא יראה מי מן הסועדים, כולל הכלב היושב לידה, את ציפורניה חסרות החן.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

info@motiv-magazine.co.il

אנחנו מזמינים אתכם לקחת חלק בירחון שלנו.

הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש ונושאו: מִדָּה רָעָה.

אם נהיה כנים, לצד כל המידות הטובות קיים לכל אחד מאתנו הדבר הקטן הזה שהוא עושה כל הזמן ומתקשה להפסיק, גם אם הוא מבין שהוא לא טוב ומאוד רוצה.

בגיליון זה נרצה לקרוא סיפורים ושירים על אותו הרגל רע ומיותר. על ההתמודדות היומ־יומית אִתו, על הניסיון המוצלח או הכושל להתגבר עליו או על הרגעים שבהם הוא הופך מסתם הרגל פרטי למשהו שפוגע באמת.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/3/2019 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.